

www.jollibread.com

© Del text: 2010, Miquel Arguimbau Latorre i Daniel Arguimbau Ruiz

© D'aquesta edició:

2017, Santillana Infantil y Juvenil, S. L. i Grup Promotor, S. L.

Carrer de les Ciències, 73 (Districte econòmic Plaça d'Europa)

08908 L'Hospitalet de Llobregat

Telèfon: 93 230 36 00

ISBN: 978-84-16661-39-8

Dipòsit legal: M-39.273-2015

Printed in Spain – Impres a Espanya

Segona edició: setembre de 2017

Directora de la col·lecció:

Maite Malagón

Editora executiva:

Yolanda Caja

Direcció d'art:

José Crespo i Rosa Marín

Projecte gràfic:

Marisol del Burgo, Rubén Chumillas, Rosa Marín, Julia Ortega

i Álvaro Recuenco

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Si en necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment, adreueu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org).

L'HERÈNCIA CONGELADA

Miquel i Daniel
Arguimbau

jollibre

«Als qui com a herència ens deixen tones d'amor.»

A la Loli, el Dani, el Miki i el Xavi.

Gràcies a la iniciativa d'en Gerardo Marín

i a l'ajut d'en Pere Martí.

Tots somiem a ser hereus. Tots hem pensat alguna vegada: «Si jo heretés una fortuna faria tantes coses!! Em compraria això, em compraria allò, no hauria de treballar ni estudiar, no hauria de llevar-me fins que em vingués de gust...». Sí, tots volem ser rics. Però tenir molts diners és tenir una vareta màgica per ser feliços?

Si rebem una herència, la primera cosa que hem d'afrontar és la mort d'un ésser pròxim, normalment un familiar. És a dir, mentre per un ull ens cauen llàgrimes de pena, per l'altre ens rellisquen llàgrimes d'alegria. La persona que ens deixa el seu llegat pot ser pròxima en la branca familiar, però al mateix temps pot ser llunyana de tracte.

A mi em va passar fa uns anys. Vaig rebre una herència. El difunt només va posar una condició. No en podria disposar fins dos anys després del seu adéu.

I ves per on, aquells dos anys em van servir per esbrinar moltes coses.

El somriure congelat

–El vols veure? –em va preguntar la mare–. Està molt tranquil. 11

Jo no vaig saber què dir. Més aviat em vaig preguntar si un mort pot estar neguitós. Tot d'una, la mare em va agafar la mà i em va acompanyar a una habitació plena de cares conegudes i de gent que no havia vist mai asseguda en butaques. Lluny d'aturar-nos, em va estirar més del braç per portar-me a una mena de sala on hi havia flors i una urna de vidre. Dins hi havia una caixa de fusta, i a la caixa hi havia l'avi.

–Oi que està bé? –va tornar a preguntar la mare–. Sembla que dormi.

Però l'avi Josep no dormia. Quan es quedava adormit al sofà, després de dinar, roncava, i ara no roncava pas. A més, sempre es quedava adormit amb la boca una mica oberta i ara tenia la boca ben tancada i amb un mig somriure congelat. Que curiós que fos l'avi l'únic que s'atrevis a riure en aquella situació.

De sobte, una porteta es va obrir i uns homes es van endur l'avi davant la sorpresa de la mare.

–Però on el porten? –va preguntar ella–, si encara no és l’hora!

Tot seguit es va obrir una altra porta i va aparèixer un senyor.

–És familiar del difunt? –va preguntar a la mare.

–Sóc la seva jove.

–Perdoni, hi ha hagut un error. El seu pare no hauria d’haver vingut aquí.

–No hi ha vingut, l’hi han portat, pensi que és l’home mort.

–Vull dir que el seu cos mai no hauria hagut d’arribar al tanatori.

–No el deuen voler enterrar sense que li diguem l’últim adéu!

–Miri, no estic autoritzat a donar més explicacions. Ara arribarà el notari i aclarirà aquest assumpte.

–El notari? Què ha de certificar? Que és mort? Que no és el forense, qui ho fa?

Com que aquella conversa va arribar a les orelles dels qui eren a l’habitació, a poc a poc la sala es va anar omplint de persones que buscaven l’avi i que també feien preguntes absurdes, com «Que no hi és?», «On ha anat?», i comentaris ridículs de l’estil: «Això és que l’enterren abans per qüestió d’espai, com que aquests dies la dinya tanta gent per culpa de la calor...», o «Aneu amb compte, que he sentit a la ràdio que hi ha gent que roba cossos per fer pràctiques científiques». Allà dins ja no hi cabia ningú més, de manera que vaig optar per anar a l’habitació. Vaig seure en una butaca a prop de la tia Virtu, la sorda.

–Què hi fan, tots, allà dins? Molestaran el mort! –va dir.

–Ja no hi és –vaig comentar.

–Què dius de l'Anés? Ha vingut? Doncs no m'ha saludat, la poca-solta.

Els efectes secundaris d'una discussió

14 –Mira que si hem de pagar l'enterrament... Pensa que avui dia anar-te'n a l'altre barri costa un dineral. Però jo sempre he pensat que el teu pare pagava això dels morts, és a dir, una d'aquestes assegurances que quan et mors tot està pagat! Tu no en saps res?

 –Com vols que ho sàpiga?

 –Era el teu pare, Fermí. Feia deu anys; que s'estava morint.

 –Això ho deu saber l'Anés, és cosa de dones.

 –Mira que t'ho he dit tots aquests anys, la teva germana, tant cuidar de l'avi, al final acabarà manegant tots els seus diners. Segur que s'ho ha gastat tot i ara no en rebrem ni cinc.

 –Això sí que seria una mala jugada –va dir el pare donant un cop al volant.

 –És molt estrany que el notari ens vulgui veure a tots abans de l'enterrament.

 –No m'escalfis el cap, Roser! Prou nerviós estic. Avui havia de tancar un negoci.

 –Sí, un altre negoci dels teus...

Sense voler anar d'acord, tots dos van dir la mateixa frase:

–Ja m'ho deia la meva mare!

I van tancar la boca per romandre en silenci una bona estona. Els meus pares, quan s'enfaden, sempre fan el mateix, deixen de parlar-se una bona estona, van sospirant de tant en tant, el pare es mossega les ungles i la mare es posa el dit gros de la mà esquerra entre les dents.

Suposo que, per molestar la mare, quan el pare s'enfada mentre condueix, fa accelerades i frenades molt brusques. No sé si a la mare la molesta, però jo acabo ben marejada. La mare es gira i em mira.

–La nena està blanca. Encara et vomitarà dins el cotxe. I si ho fa no et queixis. No haver-te comprat aquesta porqueria de cotxe tan incòmoda de tres portes amb els vidres fixos al darrere. Com que vols aparentar que ets més jove, et compres cotxes propis de nois de vint anys.

El pare va aparcar en una zona pintada de verd.

–Perquè després critiquin les zones verdes –va remugar ell–. Surt i vomita.

–No sé per què t'has aguantat –va dir la mare–. Això em fa molta gràcia. A casa sempre has vomitat sobre les catifes, però al cotxe del pare, no, al cotxe del pare, la nena espera a sortir per vomitar! Doncs mira, la pròxima vegada que vomitis a casa, jo no ho penso recollir –va dir la mare mentre jo em moria de fàstic.

Les discussions entre els pares no eren res de nou, però em sorprenien com la primera vegada que vaig comprendre que entre ells alguna cosa no rutllava.

L'herència és com un melindro

16

–Hauran d'esperar fins que arribin els altres –ens va comunicar una senyora amb ulleres.

–En maleïda hora vaig deixar de fumar –va dir, neguítós, el pare.

–És clar! Tu deixes de fumar cada quinze dies –va comentar la mare.

Per fi van arribar tots, és a dir, la tia Anés i l'oncle Andreu, i ens van fer passar al despatx del notari, un senyor molt seriós assegut en una butaca enorme.

–Els acompanyo en el sentiment –va dir com a salutació cap als pares i els tiets, mentre que a mi no em va mostrar cap intenció d'acompanyar-me en el mareig.

–Bé, el difunt va manifestar-me les últimes voluntats. Lamento molt que el seu cos anés a parar al tanatori, però per sort només han estat dues hores i encara s'ha pogut resoldre. Intueixo que cap dels presents no coneixia la voluntat del finat.

–La voluntat de fotre! –va dir el pare–. Sempre ens va fer la punyeta i no m'estranyaria gens ni mica que ho continuï fent després de mort...

–Això si tu –va dir la mare mirant la tia– no t’ho has polit tot!

–Si us plau, no estic gens interessat a presenciar disputes familiars... Ja en tinc prou amb les meves. De manera que els comunico que el cos del senyor Josep Codonys i Bellpuig ara és traslladat a França, on una empresa l’hi-bernarà tal com va deixar testat.

El pare va mirar l’Anés, aquesta el seu marit, el seu marit va mirar cap a la meva mare, ningú no em va mirar a mi, i finalment tots vam mirar el notari.

–Si no tenen cap pregunta, passin-ho bé.

Ningú no va acceptar encaixar la mà estesa d’aquell home. La tia va fer com si plorés, es va mocar i va començar a parlar fent que no amb el cap.

–Ho ha fet –va dir–. Ho ha fet –va repetir–. Ho ha fet.

Tots la miràvem esperant que digués què havia fet l’avi.

–Què vols dir? –va preguntar el pare.

–Que ho ha fet.

–Això ja ho hem entès, el que el meu home vol saber és què ha fet –va demanar la mare.

–Fer congelar el seu cos.

–Com que era tan calorós, potser volia marxar ben fresc –va dir l’oncle mentre rebia un cop de colze de la tia.

–Parlem clar –es va imposar el pare mirant el notari–. Sucarem o no sucarem?

–Perdó, no l’entenc.

–Sí que m’entén, ja ho crec, que m’entén. Miri, això de fer-se congelar tant me fa. Al capdavall, un cop mort,

tant és convertir-se en un tros de gel, en cendra o omplir un forat al cementiri. El cas és: què passa amb les seves possessions, amb els seus diners, amb els seus valors de borsa, amb la seva col·lecció de cotxes antics. Quant toca per cap?

–Ah, sí. L’herència –va dir el notari fent un gest que va deixar clar que ja no acompanyava amb el sentiment cap dels presents–. Diners, diners, sempre diners –va remugar.

18 –Això, l’herència –van dir tots quatre en un intent de fer pressió al notari.

–Bé, de moment, sucuar, això que se’n diu sucuar, i utilitzo un lèxic poc ètic en la meva professió, doncs sucuar, ningú no sucuarà.

La mare de poc que no es desmaia, però com que en volia saber més detalls, se’n va desdir.

–Per dir-ho d’una manera molt adequada a aquesta situació, l’herència ha quedat tan congelada com el difunt.

Fins llavors, ningú no havia vessat cap llàgrima, ni havia manifestat desànim ni res similar. Però ara sí, al despatx del notari tothom es va recordar del mort. Crits d’histèria, llàgrimes que en lloc de pena semblaven fruit de la ràbia i sospirs de disgust. Aquell dia vaig entendre que l’herència és com un melindro. Si no suques, la gola se’t resseca.

On és el meu pare?

Tot just una setmana abans de la mort de l'avi, el pare va arribar a casa molt trist. Em va saludar com ho feia darrerament.

–Què fas asseguda al sofà?

–Llegir.

Dos o tres anys abans, quan el pare arribava a casa, no em saludava així. Ho feia d'una manera molt més agradable. Ho recordo molt bé. «On és la meva nena? Vull fer un petó molt fort a la meva nena». Però, per alguna raó, de cop i volta vaig deixar de ser «la seva nena» i em vaig convertir en... Ves per on, no sé en què em vaig convertir per al meu pare. Bé, el cas és que, després de preguntar-me què feia asseguda al sofà i que ignorés la portada del llibre que llegia –que li vaig ensenyar intentant atreure la seva atenció–, va deixar la cartera que sempre porta al damunt i va anar cap a la cuina. La cuina, tal com vaig descobrir en aquella fase de la meua vida, és el lloc on alguns homes pensen que trobaran sempre la dona quan arriben a la llar. Però a la cuina no hi havia ningú i això va enfurismar el pare.

–Ja ha tornat a anar a El Corte Inglés!

20 El Corte Inglés és, tal com vaig anar deduint, el lloc on alguns homes pensen que hi ha la dona quan no la troben a la cuina. Mireu, és com si les dones tinguéssim restringides les altres àrees de l'habitatge o de les ciutats. Si no és a la cuina, la dona és a El Corte Inglés. Sembla que la cuina és el lloc on a ells els agrada trobar la parella. El Corte Inglés, doncs, sembla que és un lloc maleït per les conseqüències econòmiques que comporta. Com si no fos possible que la mare pogués fer una altra cosa, com ara anar al cinema, passejar, visitar un museu o simplement petar la xerrada amb amics i amigues.

De sobte vam sentir la porta i els talons de la mare, que, per cert, estava molt maca. El pare la va mirar de dalt a baix, com si busqués qui sap què.

–I les bosses?

–Quines bosses?

–Les d'El Corte Inglés.

–Vés a regar!

–I si no has anat a El Corte Inglés..., d'on vénis?

–De les *boutiques* del passeig de Gràcia, que són més cares! He comprat tantes coses que me les enviaran amb una furgoneta UPS –va dir ella mentre es treia les sabates.

–Escolta, Roser, la cosa no rutlla. Els xinesos m'han estafat. Vinc del banc i estem en números vermells. No sé com ens en sortirem.

–Com si això fos una novetat. Aquesta família té més sortides que el pont aeri i més forats que el subsòl de Bar-

celona. Ara són els xinesos els qui t'han estafat, fa vint anys van ser uns gallecs, després aquells russos, més tard els mexicans, els argentins, els indis... En qüestions d'estafes ets una víctima multiètnica.

–No estic d'humor per a ironies.

–Ni jo no estic d'humor per demanar més diners a la meva família.

–Aquesta vegada, creu-me, els podré tornar i amb interessos. Tinc un assumpte entre mans que requereix una inversió d'un milió i en dos mesos obtens un benefici del cent cinquanta per cent.

21

La mare es feia un massatge als peus i no semblava gens impressionada.

–Saps què?, l'altre dia vaig llegir en una revista de moda que discutir provoca calvície –va dir ella per veure si el feia callar d'una vegada.

–Escolta'm, Roser! De veritat, aquesta vegada no sols podré tornar el préstec, podré tornar-ho tot! I si no em creus, truca a l'Anés!

–Es pot saber què hi pinta la teva germana, en tot això?

–M'ha trucat. El pare s'està morint.

–Fa deu anys que s'està morint, el teu pare.

–Aquesta vegada l'home s'ho ha agafat seriosament... Els metges han dit que ens fem a la idea que no viurà més d'un o dos dies.

–L'avi s'està morint? –vaig preguntar jo.

Però no em van fer cas i jo a ells... tampoc! Vaig desconnectar automàticament de la discussió dels pares i em

vaig submergir en flaixos de records relacionats amb l'avi. Quan em mirava de reüll cada cop que agafava una galeta de xocolata, les seves boines a l'hivern, la seva afició als diaris esportius... Tot plegat, records molt macos però que es presentaven llunyans. De fet, la relació que els pares i jo teníem amb l'avi Josep era molt esporàdica. Sembla que sempre havien discutit molt i que havien passat més temps sense parlar-se que no pas compartint vetl·lades, convidant-se a un cafè o demostrant-se tendresa. A mi, l'avi Josep em queia molt bé. Tot i no haver passat gaire temps amb ell, la seva veu dolça, fins i tot els seus silencis i les seves mirades, m'agradaven. A més, era l'únic avi que tenia i, per això, per a mi, era molt important. Però, per desgràcia, gairebé no sabia res d'ell. Sabia que parlava poc i que, quan ho feia, tot el que deia tenia un gran sentit comú. Sabia que després d'un bon àpat es quedava adormit al sofà i que roncava. Sabia que era ric, tot i que no en feia ostentació. Això és molt curiós. L'avi Josep era ric i ningú no ho hauria dit. Nosaltres, els pares i jo, vivíem com rics, però evidentment no ho érem. I, de sobte, la mare va voler posar fi a la discussió. El seu to de veu la va delatar.

—Fermí, el teu pare s'està morint i el que et preocupa són els negocis? Mai no has sentit parlar de guardar les formes? Quan a un fill li diuen que el pare s'està morint, cal posar cara de pena, d'angoixat, com la que poses quan tens un disgust multiètnic.